

Maktabgacha tahlim tarbiyachisining kasbiy kompetentligi

JDPI katta ukituvchisi F.A.Rafiev

Annotatsiya: Mazkur makolada pedagog kasbiy kompetentligining nazariy jixatlari muxokama kilinadi. "Kompetentlik" tushunchasining turli mualliflar tomonidan taxlili beriladi. Maktabgacha tahlim pedagoglarining kasbiy kompetentligini rivojlantirish xususiyatlari ochib berilgan.

Kalit suzlar: kompetentlik, kasbiy kompetentlik, pedagogik tahlim, maktabgacha tahlim tarbiyachisi

Аннотация: В статье рассматриваются теоретические аспекты профессиональной компетентности учителей. Понятие «компетенция» анализируется разными авторами. Выявлены особенности развития профессиональной компетентности педагогов дошкольного образования.\

Ключевые слова: компетентность, профессиональная компетентность, педагогическое образование, дошкольный педагог.

Annotation: This article discusses the theoretical aspects of professional competence of teachers. The concept of "competence" is analyzed by various authors. Features of the development of professional competence of teachers of preschool education are revealed.

Keywords: competence, professional competence, pedagogical education, preschool educator

Zamonaviy maktabgacha ta'lim tizimining asosiy vazifalaridan biri - tarbiya va ta'lim ishlari sifatini oshirish, har bir bolaning shaxsini ijodiy o'zini-o'zi ro'yobga chiqarish uchun sharoit yaratishdir.

Maktabgacha ta'lim sifatini oshirish kadrlar bilan bevosita mutanosibdir. Maktabgacha ta'lim muassasalari faoliyatiga tobora yuqori talablar qo'yilmoqda. Ushbu talablar maktabgacha tarbiyachilar oldida turgan vazifalar tizimiga kiritilgan, chunki bolaning yutuqlari darajasi va tabiati, birinchi navbatda, o'qituvchining kasbiy mahoratiga, uning o'z ustida ishlash qobiliyatiga va doimiy ravishda kasbiy takomillashib borishiga bog'liq.

Bugungi kunda jamiyat har tomonlama barkamol, kom'etentli, odob-axloq namunasi bo'lgan, 'edagogik mahoratga ega o'qituvchi zarur. 'edagogik maxorat -

‘edagogik faoliyatning eng yuqori darajasi bo‘lib, u pedagogning ijodkorligida, o‘qitish sanhati, tarbiyalash va inson kamolotini doimiy ravishda takomillashtirib borishda namoyon bo‘ladi. ‘edagogik ijod ‘edagogik faoliyatning holati bo‘lib, unda o‘quv jarayonini tashkil etishda, ilmiy va amaliy muammolarni hal qilishda tubdan yangi yunalish yaratiladi. ‘edagogik mahorat, birinchi navbatda, pedagogning shaxsiyati bilan, kasbiy faoliyatni o‘z-o‘zini tashkil etishning yuqori darajasini ta‘minlashga yordam beradigan fazilatlar majmuasi bilan bog‘liq. Ta‘lim jarayonini yuqori ijodiy darajada ta‘minlashga yordam beradigan ‘rofessional pedagogning fazilatlari to‘‘lami juda kengdir. Ulardan eng muhimi fuqarolik va vatan‘arvarlik, inson‘arvarlik va aql-zakovat, yuksak ma‘naviy madaniyat va mas‘uliyat, mehnatsevarlik va tezkorlikdir. Pedagog-ustozning asosiy fazilatlari – insonni sevish va odamlar bilan muloqot qilish qobiliyatidir.

Texnologik nuqtai nazardan, ‘edagogik maxorat - bu tizim bo‘lib, uning asosiy tarkibiy qismlari yuqori umumiy madaniyat, inson‘arvarlik yo‘nalishi, kasbiy bilim va ko‘nikmalar, ijodkorlik va ‘edagogik qobiliyatlar, texnologik kom‘etentsiyadir. Kasbiy bilim va malakalar ham ‘edagogik mahoratning eng muhim qismidir.

Pedagogning kasbiy kom‘etentsiyasi - bu ko‘‘ omilli hodisa bo‘lib, u pedagogning nazariy bilimlari tizimini va ularni muayyan ‘edagogik vaziyatlarda qo‘llash usullarini, pedagogning qadriyat yo‘nalishlarini, shuningdek, uning madaniyatining integral ko‘rsatkichlarini (nutq, muloqot uslubi, o‘ziga va uning faoliyatiga, tegishli sohalarga bo‘lgan munosabat va boshqalar) belgilaydi.

Kasbiy ‘edagogik kom‘etentsiyani shakllantirish butun kasbiy yunalishda davom etadigan jarayondir.

Shaxsning kompetentligi uning faoliyati, demakki, kasbi bilan bog‘liqdir. Kasbiy faoliyatni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun uning sub‘ekti ‘rofessionallik sifatida tavsiflangan ‘sixofiziologik, ‘sixologik va shaxsiy xususiyatlar to‘‘lamiga ega bo‘lishi kerak.

‘edagoglar ushbu muassasa bolaga nafaqat baxt, quvonch, erkinlik maskani sifatida ko‘rinishi, balki hayotga va uning vazifalariga jiddiy tantanali munosabatda bo‘lishini ta‘minlash uchun barcha sa‘y-harakatlarini amalga oshirishi kerak. Shu kichik jamoada ‘aydo bo‘ladigan hayot vazifalari ustida shu yerda o‘ychan va sinchkovlik bilan ishlab, u hayotning bir xil vazifalari ustida, faqat kengroq miqyosda ishlashni o‘rganadi. Bolalarda bog‘chaga bunday ongli munosabatni uyg‘otish uchun, olimning fikriga ko‘ra, muassasa hayotidagi barcha voqealar haqida umumiy suhbatlar katta rol o‘ynashi kerak. Shu bilan birga, tarbiyachi bu suhbatlarda imkon qadar tashqi va ko‘zbo‘yamachilikning kam bo‘lishiga, ularning erkin bo‘lishiga, hayotiy masalalarni samimiy, o‘ylangan holda muhokama qilishda farqlanishiga alohida e‘tibor qaratishi lozim. Bolalar bog‘chasi ma‘lum bilim va ko‘nikmalarni egallash joyi, bolaning erkin o‘ynashi uchun joy, bolaning barcha ijtimoiy, ilmiy, estetik, axloqiy va boshqa ehtiyojlarini qondirish uchun joy bo‘lishi kerak, ya‘ni. uning butun va barkamol hayotining o‘rnidir. Biroq, erkin tarbiya jarayonida bolalar bog‘chasi tarbiyachilari undagi bolalarning yoshini hisobga olishlari kerak. Bu tez o‘zgarib turadigan kayfiyatlar, tez sur‘atlar bilan o‘sib borayotgan qiziqishlar davri va uni biron bir dasturning ma‘lum bir doirasiga joylashtirish, qandaydir jadval shunchaki unga qarshi kurashishni anglatadi, bu yosh bilan eng umidsiz buzilishni anglatadi.

Shunday qilib, zamonaviy bolalar bog‘chasga nafakat "Pedagog"? balki individual tarbiyalanuvchilariga rivojlantirishiga hissa kushadigan katta hamkor; bolalarning o‘z manfaatlariga e‘tibor qaratgan holda o‘quv va ta‘lim jarayonini malakali rejalashtirish va qurishga qodir, lekin shu bilan birga mo‘ljallangan rejadan chetga chiqishdan va real vaziyatlarga moslashishdan qo‘rqmaydigan tarbiyachi; tanlagan vaziyatda mustaqil qaror qabul qila oladigan, ularning yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan oqibatlarini bashorat qila oladigan, shuningdek hamkorlik qilishga qodir, ‘sixologik-’edagogik bilimlarga, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalariga ega, o‘z-o‘zini tarbiyalashga qodir bo‘lgan tarbiyachi kerak.

Zamonaviy tarbiyachi, birinchi navbatda, mustaqil, ijodiy va o'ziga ishongan shaxsdir. Albatta bunday mavkega tayyorgarlik ko'rishingiz kerak, chunki unda ishtirok oson emas.

Bibliografiya:

1. Zimnyaya I.A. Klyuchevqe kompetentsii – novaya paradigma rezulg'tata sovremennogo obrazovaniya // Eydos. 2006. URL: <http://www.eidos.ru/journal/2006/0505.htm>.

2. Gulnora Kushakova, Maktabdagi yoshdagi bolalarni tolerantlik ruxida tarbiyalash, Arxiv Nauchnqx Publikatsiy JS'I: 2020: Arxiv №58 (science.i-edu.uz, js'i.uz)

3. Manzura, Norquziyeva. (2021). Sustainable Activity in the Teaching Profession and Its Foundations. Psychology and Education Journal, 58(2), 1339-1345.

4. Maxfuza Usmanova, THE CONCEPT OF EDUCATIONAL PROFESSIONAL COMPETENCE AND ITS YIELD FACTORS , Архив Научных Публикаций JSPI: 2020: Архив №54

5. 1. Buranova, S. (2020). THE CONTINUITY OF NEIGHBORHOOD, FAMILY AND PRESCHOOL EDUCATIONAL ORGANIZATION AS A CONDITION OF SUCCESSFUL ADAPTATION TO SCHOOL LIFE. Архив Научных Публикаций JSPI.